

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De Sacramentis In Genere

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XXIV. Ministrum Sacramentorum ordinarium non esse quemlibet hominem
etiam baptizatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53925](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53925)

tuit, nisi ut qui ad Sacramentum Confirmationis accedunt, ieiuni sint, ut patet ex Gratiano, canone, Ut Episcopi, de consecrat. dist. 5. nec enim aliud exstat ex hoc Concilio. De hac tota quaestione plura dicentur, cum de singulis Sacramentis ageretur.

CAPVT XXIV.

Ministrum Sacramentorum ordinarium non esse quemlibet hominem etiam baptizatum.

ALTRA quaestio est de causa ministeriali in Sacramentis conficiendis, & ministrandis, quae proprie in Ecclesia sit minister Sacramentorum. Adversarii multum inter se, & nobiscum in hac quaestione dissentiunt.

Martinus Lutherus duo dicit falsa, & inter se pugnantia. PRIMVM, omnes omnino esse ministros, non solum homines, sed etiam daemones. Sic enim ait in lib. de missa privata & vinctioe Sacerdotum, edito anno M. D. XXXIV. Ego non dicam, quod Papistae dicunt, nullum Angelorum, ne Marianam quidem ipsam consecrare posse. Sed contra dico, si diabolus ipse veniret, & ego postea resciscerem diabolum sic irrepisset in officium pastoris Ecclesiae, in specie hominis vocatum, & praedicandum & publice in Ecclesia docuisse, baptizasse, celebrasse Missam, & absoluisse a peccatis, & tali munere factum esse iuxta institutionem Christi, tunc cogeremur fateari Sacramenta idem non esse inefficacia, sed verum Baptismum, verum Euangelium, veram Absolutionem, verum Sacramentum corporis & sanguinis CHRISTI nos accepisse. Hac ille.

Probat autem, tum quia fides nostra, dignitas, & efficacia Sacramentorum, non nititur qualitate personae; sed Christi verbo, & ordinatione. Siue igitur bona sit, siue mala, siue vocata, siue non vocata, siue vocata legitime, siue non sic vocata, siue Satan, siue Angelus, idem efficit, modo seruet Christi ordinationem; tum etiam quia Iudas, qui erat membrum diaboli, non minus praedicabat, & baptizabat, quam ceteri Apostoli. Cur igitur non possit diabolus, quod possunt membra eius?

ALTE

ALTERVM quod Lutherus dicit, est, omnes & solos homines baptizatos habere potestatem omnia Sacramenta ministrandi: tamen si ad tollendam confusionem, non oporteat omnes uti hac potestate, sed tantum eos, qui legitime sunt vocati, exceptis tribus casibus. PRIMO, quando quis est in loco priuato, ut domi suæ. SECUNDO, quando nemo alius adest, & necessitas urget. TERTIO, quando alius adest, sed non tam bene ministrat, ut ego facerem, iuxta illud, I. Cor. 14. *Si alteri reuelatum fuerit prior taceat.*

Hanc esse eius sententiam patet ex sequentibus. In libro de captiuit. Babylon. cap. de Ordine: *Esse, inquit, certus, & sese agnoscat quicumque se Christianum esse cognouerit, omnes nos æqualiter esse Sacerdotes, hoc est, eandem in verbo, & Sacramento quocumque habere potestatem; verum non licere quenquam hac ipsa vi, nisi consensu cõmunitatis, vel vocatione maioris.* Et paulò antè: *Quod si cogerentur admittere, non omnes esse æqualiter Sacerdotes, quos quot baptizati sumus, sicut reuera sumus, &c.* Item in articulis à Leone X. damnatis, art. 13. *Vbi, inquit, non est Sacerdos, æquè potest quilibet Christianus, etiam si mulier, aut puer esset.* Et in assertione eiusdem articuli ratione reddens, ait: *Qui enim baptizatus est, Spiritum Christi habet; ubi autem Spiritus Christi, ibi omnium potestas, & libertas.* Hæc ibi. Item in libro, quem edidit contra eandem bullam Leonis, anno XX. *Affero, inquit, & amplector fiducia tota spiritus mei articulos per eam damnatos, asserendosq; pronuncio omnibus Christianis, sub pœna æterna damnationis.* Et infra in fine libri: *Hic, inquit, scriptis testor, me omnia damnata per bullam istam execrabilem confiteri pro Catholicis dogmatibus.* Et infra: *Vltimum quod habeo exponam, nempe hanc animam, & hunc sanguinem. Melius enim est me millies occidi, quàm vnã syllabam damnatorum articulorum reuocare.* Hæc ibi.

Vbi est obiter NOTANDVM, reuocasse postea Lutherum aliquos ex iisdem articulis, ac nominatim 36. de libero arbitrio, quem in assertione primarium, & fundamentum totius doctrinæ suæ ipse appellat. Nam in art. isto 36 dicit, liberum arbitrium esse rem de solo titulo: & in assertione explicat, id ita intelligendum esse, ut iuxta doctrinam Wiclefi omnia de necessitate absoluta eueniant. Quod quidem apertissime re-

uocauit in uisitatione Saxonica, ubi docet, hominem esse libero arbitrii in operibus ciuilibus, nec omnia necessario euadere.

Ad hæc in lib. de abroganda Missa, edito anno XXI. ex proposito docet, & probat omnes Christianos habere eandem potestatem in verbo, & Sacramentis ministrandis: *Innuistis*, inquit, *Scripturis firmabimus legitimū illud, & unicū uerbi ministerium esse cōmune omnibus Christianis, sicut & sacerdotium, & sacrificium.* Et infra probat aliquot exempla Scripturæ, licere etiam fœminis concionari. Item in libro Pragenses, de instituendis ministris Ecclesiæ, quem edidit anno M.D. XXIII. *Sacerdos*, inquit, *in nouo præsertim Testamento non fit, sed nascitur, nō ordinatur, sed creatur; nascitur autem in Baptismo, sunt q̄ prorsus omnes Christiani Sacerdotes.* Et ibidem prolixè probat, omnes Christianos ex Baptismo habere, ut possint concionari, baptizare, consecrare, absoluere, ac ligare. Et de clauibus habet hæc uerba: *Cesset inquit, hominum mendacia. Clauis sunt totius Ecclesiæ, & cuiuslibet membri eius, tam iure, quàm usu, & omnibus modis.* Hæc ille. Infra tamen monet, non licere unicuique hoc iure, nisi in necessitate, sed expectandam esse uocationem, & electionem multitudinis.

Ex quibus duo corollaria deducit. **VNUM**, quòd publici ministri non differant à ceteris potestate, vel dignitate aliqua sed solo usu potestatis. **ALTERVM**, quod ex proximo sequitur posse ministrum fieri laicum, ut ex laicis fiunt ministri. Porro argumenta eius infra ponentur, cum soluenda erunt. Hoc igitur est Lutheri sententia.

Ioannes Calvinus in altero extremo versatur. Nam non solum non concedit diabolum, aut fœminas, aut quoslibet Christianos posse concionari, & Sacramenta ministrare, sed ita seuerè defendit, solum quosdam legitimè uocatos habere hanc potestatem, ut ne in necessitate quidem concedat laicis ac præsertim fœminis, ut baptizent. Sic enim scribit in Annotatione ad can. 10. *1. s. 7. Nemo sanus Christianos omnes in uerbis Sacramentorum q̄ administratione pares facit: non solum quia decenter, & ordine geri omnia in Ecclesia decet: sed etiam quod singulari Christi mādato ad eam rem ordinantur, ministri.* Et infra: *Porro munus baptizandi, ubi mulierculus inuocatur*

Etum reperient, quemadmodum illis permittunt? Idem fuse docet in Institut. lib. 4 cap. 3 §. 10. & cap. 15. in fine. Itaque cum Caluino nulla nobis hoc loco controuersia est. Nam quod negat laicos, & sceminas non posse in necessitatis articulo baptizare, in disputatione de Baptismo refutandum erit.

Martinus Kemnitius more suo rem totam inuoluens, non satis aperit quid sentiat. Nam discutiens 10. can. sess. 7. Concilij Tridentini, qui sic habet: *Si quis dixerit, Christianos omnes, in verbo, & omnibus Sacramentis administrandis habere potestatem, anathema sit.* Tria dicit. Queritur PRIMVM, canonem esse positum ad damnandam Lutheri sententiam, sed mutilatam, & deprauatam: *Non enim Lutherus unquam sentit,* inquit Kemnitius, pag. 138. *quemuis Christianum promissuè sine legitima uocatione, vel posse vel debere sibi arrogare, vel usurpare ministerium uerbi, & administrationem Sacramentorum in Ecclesia.*

At debuisset distinguere Kemnitius potestatem ab executione: Nam si loquitur de sola executione, verum est, Lutherum non sensisse, posse vel debere quemuis sibi arrogare hoc ministerium sine legitima uocatione. Sed neq; Concilium id in Luthero damnauit; id enim omnes fatemur esse verum. Si uerò loquitur de potestate, falsum est Lutherum non ita sensisse: ut loca à nobis prolata demonstrant. Atque id est, quod damnauit Concilium. Neque potest dici Lutheri sententia à Concilio mutilata, vel deprauata. Non enim Conciliū debuit totum librum Lutheri describere, aut referre ea, quæ ab illo benè scripta sunt: sed satis fuit ea referre, quæ damnanda erant.

DEINDE addit Kemnitius, Concilium fraudulenter loqui: *Obliquè,* inquit, pag. 140. *& quasi aliud agentes hoc axioma petunt; Neminè, etiam si legitimè iuxta præscriptum uerbi Dei ab Ecclesia electus, & uocatus sit, nisi ab Episcopo aliquo unctus, & rasis sit, habere ullam potestatem in uerbi, & Sacramentorum administratione: & Sacramenta ab illis administrata non esse uera, & efficacia. Hias insidias Lector intelligat occultatas in hoc canone.*

SED canon apertissimus est, & Kemnitius potiùs simplici eius intelligentiæ insidias tendit. Nam Concilium non dicit, non habere ullam potestatem in Sacramentis ministrandis eos, qui non sunt ab Episcopo uncti & rasi. Nam Concilium

non ignorabat, ad Sacramenta Baptismi, & Matrimonii non requiritur necessariò ordinationem, sed dicit non habere potestatem in omnibus Sacramentis; vt reprobet Lutheri sententiam, quæ in omnibus Sacramentis, etiã Eucharistiæ, & Penitentia tribuit laicis potestatem. Deinde Concilium non nominat vnctos, & rasos; vnctio enim, & rasura cæremonia sunt accidentales, sine quibus essentia Ordinationis consistere potest. Itaque Kemnitius insidias in suis verbis occultat.

TERTIO, dicit sententiam canonis, vt verba sonant, esse veram, sed tamen eam non rectè exponit: *Quod verò, inquit, ad ipsam sententiã decimi huius canonis, sicut verba posita sunt, attinet, planè & clarè respōdeo. Si qui existimant, curi Christiano promiscuè sine peculiari, & legitima vocatione permissam esse potestatem vsurpandi, & exercendi ministerium verbi; & Sacramentorum in Ecclesia, eos iure, & merito damnari.*

At non rectè exponit Concilium Kemnitius. Non enim Concilium damnat eos, qui dicunt, licere vnicuique sine vocatione vsurpare ministerium; id enim nemo dicit, proinde non fuisset opus canone: sed damnat eos, qui dicunt, omnes Christianos habere potestatem, verbum, & Sacramenta omnia ministrandi, quod Lutherus dixit, & Kemnitius sentire videtur, licet apertè confiteri non audeat. Proponenda est igitur, & probanda Ecclesiæ doctrina, quæ duabus propositionibus comprehendi potest.

PRIMA propositio: *Minister Sacramentorum homo esse debet, non autem Angelus, siue bonus, siue malus.* Hæc est abuersus Lutherum, & communis apud Theologos

Est tamen **OBSERVANDVM**, quod si fortè Angelus bonus Sacramentum aliquod ministraret, illud habendum esset reatum, quia certum esset id factum esse diuina dispensatione extraordinaria. Quocirca refert Nicephorus lib. xi. cap. 20. S. Amphilochem ab Angelis ordinatum Episcopum; idque ratum habitum ab Episcopis eius prouinciæ. At si Diabolus idem faceret, iterandum esset Sacramentum; quia Diabolus nec habet ex se potestatem, nec peculiari Dei dispensatione acciperet, sed sibi vsurparet, vt falleret.

Probatur hæc propositio. **PRIMO**, Ad essentiam Sacramentorum, vt requiritur verum, & naturale elementum, ita ve-

rum,

rum, & naturale verbum. Sed solus homo verè, & naturaliter loquitur: loquienim est actio corporis viuentis per instrumentum linguæ, & palati; non igitur Angelus bonus, vel malus Sacramenta conficere potest. Nam vt rectè docet S. Thomas 1. parte quæst. 51. art. 3. ad quartum, Angeli etiam per corpus assumptum, non possunt propriè loqui.

S E C V N D O; Etiam si vera elementa, veraque verba Angeli adhibere possent, tamen non propterea illa verum Sacramentum efficerent. Nam Sacramentum est signum, & causa infallibilis gratiæ: non autem id habent elementa, & verba naturaliter, sed solùm vt à Deo assumuntur vt instrumenta iustificationis. Ergo non sunt vera Sacramenta cùm à quocunque adhibentur, sed cùm adhibentur ab eo, cui Deus id committit: quomodo etiam verba, quibus miracula faciebant Christus, & Apostoli, non à quocunque prolata fuissent, eandem vim habuissent. Si enim quis dicat claudo. *Surge, & ambula*, nihil efficiet, nisi à Deo assumatur vt instrumentum ad miraculum faciendum: non igitur vera Sacramenta conficere potest, nisi qui à Deo habet auctoritatem. Sed Deus hanc auctoritatem solis hominibus dedit, non Angelis bonis, vel malis. Nam Matth. 28. hominibus dixit: *Euntes docete omnes Gentes, baptizantes eos in nomine Patrù, &c.* Item Lucæ 22. solis hominibus dixit: *Hoc facite in meam commemorationem.* Ioan. 20. solis hominibus dixit: *Quorum remisertis peccata, &c.* Adhæc Ephes. 4. *Christus ascendens in altum captiuam duxit captiuitatē, dedit dona hominibus* vbi per dona intelligit varia ministeria, quæ sunt in Ecclesia; nam antea dixerat: *Vnicuique nostrum data est gratia secundum mensuram donationis Christi, sicut scriptum est, Ascendens in altum, &c.* Et infra: *Et ipse dedit quosdam quidē Apostolos, alios Prophetas, alios Euangelistas, alios Pastores, & Doctores, &c.* Deniq; Hebr. 5. *Omni Pontifex ex hominibus assumptus pro hominibus constituitur, &c.* Quare Chrylostomus lib. 3. de sacerdotio, apertè testatur, Angelis non esse concessum, quod est concessum hominibus, vt Sacramenta ministrent: & idem habet homil. 85. in Ioannem, prope finem.

T E R T I O, confirmatur ex doctrina Lutheri Nam ipse vult fundamentum potestatis in verbum, & Sacramenta, esse Baptismum, vt patet ex locis citatis: at hoc fundamento carent

Angeli tum boni, tum mali. Item in homilia de Baptismo, & alibi docet, non sufficere verba, & elementa, sed requiri Dei mandatum; at Deus nusquam mandauit Angelis, vt Sacramenta conficerent; igitur &c.

Neq; argumenta Lutheri pro Diabolo facta concludunt. Ad PRIMVM concedimus, Sacramentorum efficaciam non pendere à qualitate ministri quacunque. Non enim pendet à qualitate accidentali, vt est bonitas: tamen pendet à qualitate essentiali, sine qua non esset verus minister; talis autem in primis est, vt sit homo.

Ad SECUNDVM, fatemur Iudam, & membrum Diaboli fuisse, & vera Sacramenta ministrasse; negamus autem idem conuenire Diabolo. Nam Iudas non vt membrum Diaboli, sed vt minister Christi Sacramentum administravit: fuit autem Iudas Christi minister, quia verus homo erat, & a Christo acceperat potestatem baptizandi, quorum neutrum Diabolo conuenit.

SECUNDA propositio: *Verus minister Sacramentorum (Baptismo & Matrimonio exceptis) non est quilibet homo etiā baptizatus, sed v. solūm, qui ritē in Ecclesia ordinatus est.*

NOTA, excipi Baptismum, quia propter summam eius Sacramenti necessitatē, semper Ecclesia intellexit, posse à quolibet homine conferri; de qua re dicemus in materia de Baptismo. Item excipi Matrimonium, quoniam cū Matrimonium consistat in contractu mutuo duorum, non poterat aliter fieri, quā vt ipsi contrahentes essent ministri.

Probatur hæc propositio aduersus Lutheranos. PRIMO, ex Scripturis, quæ docent, in Ecclesia esse diuersa officia, nec omnia omnibus conuenire; vt Rom. 12. 1 Corinth. 12. & Ephel. 4. *Alios posuit Apostolos, alios Prophetas, &c. Erunt quid omnes Apostoli, nunquid omnes Prophetæ? &c.* Idem ergo dici potest de pastoribus, & doctoribus, qui ibidem nominantur. Nec responderi potest hic agi de vsu, vt Lutherani dicunt, non de potestate. Nam certē Apostoli non habebant potestatem Apostolicam, antequam illam à Christo acciperent; non igitur acceperunt vsu tantūm, sed ipsam potestatem.

SECUNDO ex illo Hebr. 5. *Nemo assumit sibi honorem, nisi qui vocatur à Deo tanquam Aaron.* Non igitur omnes, qui sunt

sunt de populo Dei, sunt hoc ipso sacerdotes. Neq; potest hic locus intelligi de exercitio tantum: nam Aaron antequam vocaretur à Deo ad sacerdotium, non habebat, neque usum, neque potestatem. Præterea assumere honorem, non est exequi potestatem, sed accipere eam; quod etiam confirmatur ex sequentibus: *Sic et Christus non semetipsum clarificavit, ut Pontifex fieret.* Igitur assumere honorem est fieri Pontificem, non autem exercere Pontificatum.

TERTIO, Apostoli baptizati sunt & baptizabant ante Christi passionem. Nam quod baptizarent, habetur Ioan. 4. quod baptizati fuerint, docet Augustinus in epist. 108. ad Seleucianum: nec est credibile eos à Christo iussos baptizare, antequam ipsi baptizarentur. At potestatem consecrandi Eucharistiam acceperunt postea Luc. 22. cum audierunt: *Hoc facite in meam commemorationem.* Similiter & absoluendi potestatem acceperunt postea Ioan. 20. *Quorum remisit.* Non igitur acceperunt in Baptismo.

QUARTO; Si omnes Christiani acciperent in Baptismo hanc potestatem, idè acciperent, quia tunc, ut ait Lutherus, vnguntur gratia Spiritus sancti, & proinde fiunt spirituales sacerdotes. At id falsum est: nam sequeretur eos, qui dum baptizantur, non recipiunt gratiam, & eos, qui postea eam perdunt, non verè conferre Sacramenta, quod tamen Lutherus rectè negat contra Anabaptistas. Nec potest responderi, sufficere characterem, nam Lutherani non agnoscunt vllum characterem.

QUINTO; Si omnes Christiani haberent hanc potestatem, nemo posset priuari usu eius, nisi in pœnam magni criminis: atqui apud Lutheranos multi priuantur usu huius potestatis sine ulla sua culpa. Neq; obstat quod illi obiiciunt de confusione, quæ nasceretur in Ecclesia, si omnes vterentur hac potestate. Nam possent per vices fungi hoc ministerio: aut certè non deberet posse repelli, qui vellet ministrare, quando pauci sunt ministri, etiam si non esset vocatus à Magistratu. At ipsi repellunt non vocatos; ergo vel iniuriam eis faciunt, vel fateri debent, eos non habere potestatem.

SIXTO; In lege veteri, vbi erant Sacramenta imperfectiora, non tamen omnes poterant ea ministrare, sed soli sacerdotes. Nec valet solutio, si dicas, Christianos esse factos in Ba-

ptissimo spirituales sacerdotes: nam etiam illi fiebant in Circumcisione spirituales sacerdotes, & poterant omnes offerre spirituales hostias. Immò quod dixit B. Petrus de omnibus Christianis. *Vos autem genus electum, regale sacerdotium*, 1. Pet. 2. idem antea dixerat Moses de omnibus Israëlitis, Exod. 19. & tamen Ozias Rex, lepra punitus fuit, quia fungi voluit munere sacerdotali, 2. Paralip. 26.

CAPVT XXV.

Soluuntur argumenta Lutheri.

His ad argumenta Lutheri facile erit responderi. Ac PRIMVM in libro de abroganda Missa proponit sex Scripturas, quibus probet omnes Christianos æquè esse sacerdotes. PRIMA est 1. Pet. 2. *Tanquam vivi lapides superædificamini in sacerdotium sanctum*. SECUNDA ibidem: *Vos autem genus electum, regale sacerdotium*. TERTIA ibidem: *Vt virtutes annuntietis eius qui vocavit de tenebris in admirabile lumen suum*. Vbi Christiani dicuntur ad hoc vocati, vt annuntient, id est, prædicent virtutem Christi: gitur omnes Christiani possunt ac debent prædicare, quod est præcipuum munus sacerdotis. QVARTA Apoc. 5. *Fecisti nos Deo nostro regnum, & sacerdotium*. QVINTA Apoc. 20. *Erunt sacerdotes Dei, & Christi eius*. SEXTA 2. Corinth. 3. *Qui idoneos nos fecit ministros noui Testamenti*.

Addit PRÆTEREA quædam loca, vt probet mulieres posse concionari, Ioel. 2. *Prophetabunt filij vestri & filie*. Acto. 21. *Erant Philippo quatuor filie virgines prophetantes*. Exod. 15. *Maria prophetauit*. Iudicum 4. *Debora docuit Barach*. 4. Reg. 22. *Olda consilium dedit Regi Iosæ*. Luc. 1. *Virgo Maria prophetauit*. 1. Cor. 11. *Mulier velato capite oret, & propheteret*. Ex quo loco explicari putat alium eiusdem Apostoli. 1. Cor. 14. *Mulieres in Ecclesia taceant*. Nam in priori loco loquitur absolutè, in posteriori prohibet, ne loquantur mulieres viris præsentibus, & loqui volentibus, & valentibus.

Rursus in lib. de instituendis ministris ad Pragenses, probat hoc ipsum dupliciter. PRIMÒ, hac ratione; Christus est sacerdos, Psal. 109. *Tu es sacerdos in æternũ*. Omnes Christiani